

Schoolplan
Strategisch beleidsplan
2020 - 2024
Vrije School Zeeland

Inhoudsopgave

1. INLEIDING.....	2
1.1 GEGEVENS SCHOOL EN BESTUUR	2
1.3 TOTSTANDKOMING SCHOOLPLAN	2
1.4 INTEGRATIE STRATEGISCH BELEIDSPLAN EN SCHOOLPLAN	3
1.5 LEESWIJZER.....	3
2. DE BEDOELING VAN DE VSZ.....	3
2.1 PEDAGOGISCH CONCEPT.....	3
2.2 DIDACTISCH CONCEPT.....	4
2.3 ONDERWIJSKUNDIG CONCEPT.....	4
2.4 SOCIAAL-PEDAGOGISCH CONCEPT.....	5
3. ONDERWIJSKUNDIG BELEID	5
3.1 ONDERWIJSAANBOD	5
3.2 ZICHT OP ONTWIKKELING EN BEGELEIDING	6
3.3 DIDACTISCH HANDELEN.....	7
3.4 PEDAGOGISCH KLIMAAT EN VEILIGHEID	8
3.5 LEERLINGBEGELEIDING EN ONDERSTEUNING	8
3.5.1 EXTRA ONDERSTEUNING.....	8
3.6 SAMENWERKING.....	9
3.7 TOETSING EN AFSLUITING	10
4. PERSONEELSBELEID.....	11
4.1 BEVOEGD, BEKWAAM EN DUURZAAM INZETBAAR PERSONEEL.....	11
4.1.1 SCHOOLLEIDING	11
4.2 ONTWIKKELING PROFESSIONELE CULTUUR	12
4.3 WERKVERDELING EN TAAKBELEID	12
5. KWALITEITSBELEID.....	13
5.1 KWALITEITSZORG	13
5.2 KWALITEITSCULTUUR	13
5.3 VERANTWOORDING EN DIALOOG	14
6. FINANCIEEL BELEID	15
7. HUISVESTING.....	16

1. Inleiding

Voor u ligt het schoolplan/strategisch beleidsplan van de Vrije School Zeeland, hierna te noemen de VSZ. Het beschrijft de koers van de VSZ voor de komende vier jaar, alsmede de wijze waarop de school werkt aan de basiskwaliteit en de eigen aspecten van kwaliteit. Daarnaast worden de doelen en ambities voor de periode 2020-2024 beschreven.

1.1 Gegevens school en bestuur

School:	Vrije School Zeeland
Brinnummer:	06YJ
Bestuursnummer:	76585
Adres:	Willem Arondeusstraat 59 Middelburg
Telefoon:	0118 - 612102
E-mailadres:	info@vsz.nl
Website:	www.vsz.nl

De Vrije School Zeeland, hierna te noemen VSZ gaat uit van de Stichting Vrije School Zeeland. De stichting heeft haar doel in de statuten omschreven als *'het (doen) geven en bevorderen van onderwijs op algemeen bijzondere grondslag en verder alles wat hiermee in de ruimste zin verband houdt. De Stichting gaat bij het (doen) geven van onderwijs uit van de visie op de ontwikkeling van de mens, die geworteld is in de antroposofie van Doctor Rudolf Steiner.'*

Het bestuur van de Stichting vormt het 'Bevoegd gezag' van de school en bestaat uit één persoon in de functie van directeur-bestuurder. De Raad van Toezicht heeft tot taak toezicht te houden op het beleid van de directeur-bestuurder, de algemene gang van zaken in de Stichting en de school en het bewaken van de doelstelling en de grondslag van de Stichting.

Directeur-bestuurder:	Mw. S. (Sanneke) Kerklaan
Raad van Toezicht:	Dhr. W. (Wil) Wouters (voorzitter) Mw. J. (Judith) den Boer Dhr. G. (Guido) Van Liere Dhr. M. (Marcel) Kaptein Mw. I. (Ilona) Vervloet

1.3 Totstandkoming schoolplan

Dit schoolplan is tot stand gekomen in samenspraak met medewerkers, bestuur en MR. De volgende processtappen zijn hiervoor doorlopen:

- Werksessie met alle medewerkers m.b.t. visievorming en sterkte/zwakte analyse
- Verwerking opbrengsten door de directeur-bestuurder
- Meerdere werksessies met alle medewerkers n.a.v. de diverse hoofdstukken (concept)
- Bespreking bestuursvergadering m.b.t. de gestelde ambities
- Vaststelling conceptteksten, inclusief ambities, door directeur-bestuurder
- Bespreking concept schoolplan met de MR
- Vaststelling schoolplan in bestuursvergadering

1.4 Integratie strategisch beleidsplan en schoolplan

Naar aanleiding van het herstelonderzoek van de inspectie (november 2021) is besloten het strategisch beleidsplan in het schoolplan te integreren. Voor een bestuur met slechts één school, de zogenoemde éénpitter, volstaat een plan waarin zowel het strategisch beleid als de uitwerking daarvan op schoolniveau beschreven staan. Voor het leesgemak wordt in het vervolg van dit document gesproken van schoolplan.

In deze herziene versie (december 2021) zijn tevens de doelen en ambities scherper (SMART) geformuleerd en is aanvullend opgenomen wanneer de doelen zijn bereikt.

1.5 Leeswijzer

Dit schoolplan kent naast de inleiding, een zestal hoofdstukken. Hierin worden achtereenvolgens beschreven: de bedoeling van de VSZ, het onderwijskundig beleid, het personeelsbeleid, het kwaliteitsbeleid, het financieel beleid en huisvesting. De hoofdstukken, met uitzondering van financieel beleid en huisvesting, zijn onderverdeeld in paragrafen. Aan het eind van hoofdstuk 3 t/m 5 zijn doelen en ambities opgenomen.

2. De bedoeling van de VSZ

De bedoeling is een term ontleend aan Wouter Hart, vernieuwend auteur/adviseur die zich richt op duurzaam anders organiseren.¹ De bedoeling biedt een kompas voor de organisatie. De bedoeling van de VSZ is om vrijeschoolonderwijs te bieden aan kinderen van 4 tot en met 12 jaar. Daarmee heeft de VSZ een pedagogische opdracht. De bedoeling van de VSZ is dan ook die pedagogische opdracht zo goed mogelijk uit te voeren en waakzaam te zijn in het borgen van de kwaliteit van haar vrijeschoolonderwijs. De VSZ ontleent haar pedagogische opdracht uit het volgende citaat van Rudolf Steiner:

‘De vraag is niet wat de mens moet kunnen en weten om zich in de bestaande sociale orde te kunnen voegen, maar wat er in aanleg in de mens aanwezig is en in hem ontwikkeld kan worden. Pas dan kan de opgroeiende generatie de maatschappij steeds opnieuw met nieuwe krachten verrijken.

Dagelijkse spreuk aan het begin van de dag

Vanuit de geestelijke wereld is dit kind tot ons afgedaald.

Wij zullen zijn raadselen doorgronden.

Van dag tot dag, van uur tot uur.

De uitwerking van de pedagogische opdracht van de VSZ wordt hieronder beschreven aan de hand van pedagogische, didactische, onderwijskundige en sociaal-pedagogische uitgangspunten. De VSZ baseert zich daarbij op het antroposofisch mensbeeld van Rudolf Steiner.

2.1 Pedagogisch concept

De VSZ staat voor een brede ontwikkeling van kinderen gebaseerd op het driedelig mensbeeld van Rudolf Steiner. Vanuit dit mensbeeld wordt ervan uitgegaan dat een kind

¹ Hart, W. (2012). *Verdraaide organisaties*. Deventer: Kluwer.

met een opdracht aan het leven begint. Het wil zijn eigenheid tot uitdrukking laten komen en zich verder ontwikkelen. Om dit te bereiken is het van belang dat het de kans krijgt lichaam, ziel en geest evenwichtig te ontwikkelen. Dat vraagt om een pedagogische aanpak waarin het denken (geest), het voelen (ziel) en het willen (lichaam) evenwichtig aan bod komen. We noemen dit 'onderwijs met hoofd, hart en handen'. In het aanbod van ons onderwijs gaan we uit van de leeftijdsfasen die ieder kind doormaakt. In de leeftijdsfase van 0 tot 7 jaar vindt de fysieke rijping plaats, in de tweede zevenjaar periode ligt het accent op de ontwikkeling van het gevoelsleven en de verbeeldingskracht en in de derde zevenjaar periode groeit het denken als zelfstandige kracht. Vanuit de verschillen die er vanzelfsprekend tussen kinderen zijn, wordt voortdurend gekeken naar wat voor ieder kind nodig is. De genoemde leeftijdsfasering zien we dus als een uitgangspunt en niet als vaststaand gegeven. Gezien het belang van de eerste fase is het onderwijs in de kleuterklassen gericht op spel, ritme, beweging, beeld en zang. Het leerproces wordt nog niet bewust gemaakt.

2.2 Didactisch concept

In het verwerven van nieuwe inzichten en vaardigheden neemt het periodeonderwijs een belangrijke plaats in. Gedurende enkele weken werken de kinderen iedere ochtend aan de nieuwe leerstof rondom een bepaald vak of thema uit het leerplan van de vrijeschool. Ze maken zich de stof eigen in een gezamenlijk proces van verkennen en verwerken. In de methodiek van het leren wordt uitgegaan van de werkzaamheid van de nacht. Naast de bewuste processen van de dag zijn de onbewuste processen van de nacht van belang voor het verwerken van de leerstof zodat de kinderen zich in diepere lagen hiermee kunnen verbinden.

De kinderen werken samen in de klas als vaste groep, waarin aandacht is voor verschillende temperamenten, begaafdheden en leerstrategieën. De wijze waarop het onderwijs wordt aangeboden biedt ruimte voor gezamenlijke verkenning, groepswork, individueel zelfstandig werk en interactief leren.

Kleuters leren voor een groot deel door hun natuurlijke drang tot nabootsing. Dat wat de juf als vanzelfsprekend doet, bootsen de kinderen in hun vrije spel na. Om die reden is nabootsing hét uitgangspunt in het didactisch handelen in de kleuterbouw.

2.3 Onderwijskundig concept

Op de VSZ wordt dagelijks gewerkt aan het evenwichtig vormgeven van het onderwijsleerproces. Daarbij speelt ritme een belangrijke rol: er wordt gestreefd naar evenwicht als het gaat om in- en uitademing, opnemen en verwerken, impressie en expressie. Iedere les en iedere schooldag kent een ritmisch verloop, het meebewegen met de seizoenen en het samen vieren van de jaarfeesten zorgen voor een ritmische verbinding met de natuur en het jaar.

De school besteedt veel aandacht aan kunstzinnig onderwijs, dit wordt zoveel mogelijk verweven met de leerstof die op dat moment bij de kinderen past, en sluit aan op de jaarfeesten en de seizoenen. Ditzelfde geldt ook voor de rijke vertelstof die als ontwikkelingsstof gezien kan worden en die als een rode draad door het onderwijsaanbod geweven wordt. De VSZ is een lerende gemeenschap, waarin de leerkrachten een voorbeeld zijn voor de leerlingen. De leerkracht blijft zichzelf ontwikkelen door middel van samenwerking, onderzoek, kunst en studie.

2.4 Sociaal-pedagogisch concept

De VSZ wil een schoolgemeenschap zijn op basis van ouderbetrokkenheid en gemeenschapszin. Van de ouders wordt verwacht dat zij de bedoeling van de school onderschrijven en dat zij zich daar actief mee verbinden. Leerkrachten en ouders werken vanuit een eigen verantwoordelijkheid samen aan de ontwikkeling van het kind. Zij zijn gesprekspartners en houden elkaar op de hoogte. Leerlingen werken en spelen met elkaar samen op basis van gelijkwaardigheid, er wordt geleerd en verwacht dat ze aandacht hebben voor elkaar, in de breedste zin van het woord.

De VSZ wil tevens een brede school zijn waar een peuterafdeling en kinderopvang deel van uitmaken.

3. Onderwijskundig beleid

In dit hoofdstuk wordt het onderwijskundig beleid van de VSZ beschreven aan de hand van de kwaliteitsgebieden en standaarden zoals de inspectie deze in haar waarderingskader heeft opgenomen.

3.1 Onderwijsaanbod

Het onderwijsaanbod van de VSZ is een aanbod dat de algemene en de specifiek vrijeschool gerichte kerndoelen dekt. Het aanbod bestaat uit:

- Onderwijsinhoud die vanuit de visie van de school gekoppeld is aan ontwikkelingsfasen van kinderen²;
- Onderwijsinhoud die gekoppeld is aan een brede ontwikkeling van kinderen, zoals bijvoorbeeld de kunstzinnige- en bewegingsvakken;
- Onderwijsinhoud die gekoppeld is aan ambachten en jaarritmes zoals die terug te vinden zijn in het vieren van jaarfeesten en activiteiten die daarmee samenhangen;
- Onderwijsinhoud die gekoppeld is aan de referentieniveaus voor rekenen en taal.

De leerkrachten ontwerpen hun periodeonderwijs vanuit thema's en vakken die gekoppeld zijn aan de leerlijnen van de vrijeschool. Deze leerlijnen zijn afgestemd op de algemene kerndoelen en bieden daarmee een breed curriculum. Daarnaast wordt gewerkt met extra oefenmethodes voor rekenen, taal, lezen, Engels en topografie.

Het aanbod is gericht op het niveau van de groep en van de individuele leerling, dit wordt zichtbaar in de groepsplannen.

De leerstof wordt aangeboden vanuit drie lagen: denken, voelen, willen. In de lessen op de VSZ wordt dit zichtbaar in de verscheidenheid aan activiteiten voor de leerlingen. Denk daarbij aan luisteren, oefenen, bewegen, tekenen/schilderen, zingen, boetsen, en toneelspelen. Ook de specifieke vaklessen euritmie, houtbewerken, handwerken en muziek/koor doen een beroep op het werken vanuit deze drie dimensies.

Doelen en ambities

- De uitgangspunten van het vrijeschoolonderwijs blijven leidend in het onderwijsaanbod, de balans tussen vrijeschoolonderwijs en het methodegericht onderwijs (referentieniveaus) wordt zorgvuldig bewaakt;

² Lievegoed, B. (2003)

- De school werkt vanuit een gezamenlijke visie op eigentijds vrijeschoolonderwijs die duidelijk herkenbaar is voor alle betrokkenen;
- De thema's burgerschap en ICT-geletterdheid/mediawijsheid zijn uitgewerkt in leerlijnen en geïntegreerd in het aanbod.

Wanneer zijn de doelen bereikt?

- Leerlingen en ouders worden elke twee jaar bevraagd op hun tevredenheid over de school in het algemeen en over het vrijeschoolonderwijs in het bijzonder. Een keer per drie jaar wordt een externe audit uitgevoerd. Deze metingen resulteren in een positieve beoordeling, waarbij vrijeschoolkenmerken door alle belanghebbenden worden herkend.
- Aan het einde van schooljaar 2021-2022 is het antwoord op de volgende vragen verwerkt in een leerlijn Burgerschap:
 - Wat is Burgerschap?
 - Wat vraagt de wet van ons?
 - Wat doen we al?
 - Wat willen we?
- Aan het einde van schooljaar 2022-2023 is het antwoord op de volgende vragen verwerkt in een leerlijn ICT-geletterdheid/mediawijsheid:
 - Wat is ICT-geletterdheid/mediawijsheid?
 - Wat vraagt de wet van ons?
 - Wat doen we al?
 - Wat willen we?

3.2 Zicht op ontwikkeling en begeleiding

De VSZ volgt de ontwikkeling van de leerlingen op het gebied van kennis, vaardigheden en sociaal-emotionele vorming. Hiervoor gebruikt de school methode-gebonden toetsen, toetsen van het LVS³ (Cito), eigen toetsen en observaties. De ontwikkeling van de leerlingen wordt vastgelegd in het digitale systeem ParnasSys en is daarmee inzichtelijk voor alle betrokkenen. De leerkrachten en intern begeleider analyseren de toetsen en observaties en beschrijven in het groepsplan wat er nodig is om een antwoord te geven op specifieke onderwijsbehoeften. Elke leerkracht stelt, aan de hand van de analyse van de resultaten, tweemaal per jaar de nieuwe streefdoelen voor de klas vast en er worden groepsplannen gemaakt voor spelling, rekenen/wiskunde, technisch lezen, begrijpend lezen en het periodeonderwijs.

Om de sociaal-emotionele ontwikkeling van leerlingen te volgen gebruikt de VSZ het programma Zien!⁴.

In de kleuterbouw worden de leerlingen gevolgd met een kleutervolgsysteem van BVS-schooladvies⁵ dat past bij de antroposofische visie op ontwikkeling van kleuters.

³ Leerling VolgSysteem

⁴ Zien! is een digitaal (volg)systeem om het sociaal-emotioneel functioneren van leerlingen in kaart te brengen

⁵ Begeleidingsdienst voor vrijescholen

Doelen en ambities

- De leerkrachten hebben goed zicht op de ontwikkeling van kinderen;
- Alle medewerkers werken handelingsgericht.

Wanneer zijn de doelen bereikt?

- Leerkrachten komen op basis van aantoonbaar signaleren, evalueren, analyseren en plannen (handelingsgericht werken) tot afstemming in het onderwijs. Een cyclisch proces is zichtbaar en merkbaar in de organisatie, volgsystemen worden volgens afspraak ingevuld;
- Leerlingen en ouders worden elke twee jaar bevraagd op hun tevredenheid over de school. Een keer per drie jaar wordt een externe audit uitgevoerd. Deze metingen resulteren in positieve resultaten waaruit blijkt dat leerkrachten hun leerlingen goed in beeld hebben.

3.3 Didactisch handelen

Het didactisch klimaat op de VSZ is uitdagend, leerlingen stappen gemakkelijk in. Ze zijn gericht op het onderwijs en betrokken bij wat er in de klas gebeurt. Door een veilig en krachtig pedagogisch klimaat ervaren leerlingen vrijheid in de wijze waarop ze instappen en is de taakgerichtheid groot. Het didactisch handelen van de leerkrachten op de VSZ stelt leerlingen in staat tot leren en ontwikkelen. Kinderen voelen zich prettig op school en voor veel ouders is dit de motivatie om te kiezen voor deze school 'waar er nog werkelijk naar het kind gekeken wordt'.

De leerkrachten zijn bekend met het directe instructiemodel en hanteren dit in veel van hun lessen. Dit model maakt het mogelijk om af te stemmen op de onderwijsbehoeften en het vaardigheidsniveau van leerlingen.

In het periodeonderwijs wordt vooral klassikaal gewerkt en daarmee is het didactisch handelen van de leerkracht veelal gericht op de hele groep, met aandacht voor individuele verschillen. De didactische aanpak in de kleuterklassen verschilt met die van de onderbouwklassen, de kleuterleerkrachten zijn in staat om deze verschillen vanuit de visie van de school te motiveren.

Doelen en ambities

- Leerlingen krijgen goed les;
- Leerlingen leren voldoende bij de basisvakken;
- Leerlingen volgen in het voortgezet onderwijs het advies dat de VSZ hen heeft gegeven.

Wanneer zijn de doelen bereikt?

- Leerlingen behalen de door de school gestelde streefdoelen⁶;
- De resultaten op de eindtoets (referentieniveaus) liggen op of boven het niveau dat verwacht mag worden⁷;
- Lesbezoeken door de directeur en/of de intern begeleider worden positief beoordeeld.

⁶ Zie ook par. 3.7 Toetsing en afsluiting

⁷ Zie ook par. 3.7 Toetsing en afsluiting

3.4 Pedagogisch klimaat en veiligheid

Op pedagogisch gebied kent de VSZ een positief, stimulerend en ondersteunend schoolklimaat waarin kinderen zich breed kunnen ontwikkelen. Kinderen voelen zich prettig op school en voor veel ouders is dit de motivatie om te kiezen voor deze school 'waar er nog werkelijk naar het kind gekeken wordt'. De school zorgt dagelijks voor de sociale, fysieke en psychische veiligheid van de leerlingen en de gemeenschap als geheel. Dit gebeurt door het gebruik van vaste rituelen, oog te hebben voor elkaar, de leerlingen met aandacht te 'zien' en in te grijpen en/of met elkaar in gesprek te gaan wanneer dat nodig is. Waar mogelijk wordt klassenassistentie ingezet om de leerkracht en de groep te ondersteunen. De school kent duidelijke regels en afspraken, deze worden jaarlijks geëvalueerd en waar nodig aangepast.

Doelen en ambities

- Leerlingen voelen zich veilig;
- De leerlingen voelen zich gezien en worden pedagogisch ondersteund en uitgedaagd, waardoor ze zich breed kunnen ontwikkelen.

Wanneer zijn de doelen bereikt?

- De resultaten uit de jaarlijkse veiligheidsmonitor liggen minimaal op een 8.0;
- Leerlingen en ouders worden elke twee jaar bevraagd op hun tevredenheid over de school. Een keer per drie jaar wordt een externe audit uitgevoerd. Deze metingen laten positieve resultaten zien waaruit blijkt dat leerlingen zich gezien voelen en voldoende uitgedaagd worden om zich op hun eigen wijze te kunnen ontwikkelen.

3.5 Leerlingbegeleiding en ondersteuning

De VSZ ziet de algemene leerlingbegeleiding als een taak voor iedere medewerker binnen de grenzen van zijn of haar mogelijkheden. Leerlingbegeleiding vindt plaats in iedere les, in de klas en soms ook buiten de klas. De leerkracht is de spil in de begeleiding van de leerlingen, hij of zij monitort de ontwikkeling van de leerling in de breedste zin van het woord en is daarbij eerste aanspreekpunt voor leerlingen en ouders. Het aanbod vanuit de basisondersteuning is bedoeld voor alle leerlingen en wordt voor een deel aangepast aan de behoefte van de individuele leerling. Het bestaat uit een zorgvuldig aanname- en plaatsingsbeleid, een actief verzuimbeleid, ondersteuning op rekenen en taal/lezen, een aanbod voor meer- en hoogbegaafde leerlingen, spelvormen en oefeningen volgens de Regenboogmethodiek (sociaal-emotionele vorming) en begeleiding van leerkrachten door de intern begeleider bij noodzakelijke aanpassingen voor leerlingen in de klas.

3.5.1 Extra ondersteuning

Soms hebben leerlingen meer nodig dan alleen de basisondersteuning die de VSZ kan bieden. Om de vraag te kunnen beantwoorden wat deze leerling nodig heeft en hoe de school dat kan bieden wordt er handelingsgericht gewerkt volgens een vastgestelde ondersteuningsroute waarin de ondersteuning wordt ingedeeld in vijf niveaus.

Niveau 1: Basisondersteuning in de klas, dit geldt voor alle leerlingen en wordt zichtbaar in groepsplannen. Het lesaanbod is gedifferentieerd naar drie niveaus.

Niveau 2: Extra ondersteuning in de klas door de leerkracht of onderwijsassistent/-ondersteuner. Een leerling wordt besproken met de intern begeleider en/of in een kinderbespreking. Er wordt een handelingsplan opgesteld en een dossier aangelegd.

Niveau 3: Extra ondersteuning buiten de klas door de onderwijsassistent/-ondersteuner, externe hulpverlener, euritmie-, spel- of kunstzinnig therapeut. Het handelingsplan wordt uitgebreid, geëvalueerd en eventueel bijgesteld. Het dossier wordt aangevuld.

Niveau 4: Extra ondersteuning in overleg met het samenwerkingsverband. Er wordt een ontwikkelingsperspectief (OPP) opgesteld, een leerling krijgt een arrangement toegekend en er is een intensieve samenwerking met ketenpartners.

Niveau 5: Indien de school niet (meer) kan voldoen aan de onderwijsbehoefte van de leerling wordt, op basis van het doorlopen traject en opgebouwde dossier, samen met ouders en externe deskundigen gezocht naar een andere passende onderwijsplaats. Via het samenwerkingsverband wordt een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) aangevraagd.

Doelen en ambities

- De regels en afspraken m.b.t. de basisondersteuning zijn duidelijk voor alle betrokkenen en worden nageleefd: school, ouders en externe partners werken transparant en doelgericht samen in de begeleiding en ondersteuning van de leerling/het kind;
- De leerkracht wordt ondersteund door de intern begeleider en eventueel de directeur in de bespreking van de voortgang van leerlingen en klassen;
- De doelgroep meer- en hoogbegaafden is in beeld en is er een passend aanbod voor deze leerlingen (individueel/in groepen).

Wanneer zijn de doelen bereikt?

- Leerlingen en ouders worden elke twee jaar bevraagd op hun tevredenheid over de school en de begeleiding van hun kind. Een keer per drie jaar wordt een externe audit uitgevoerd. Deze metingen resulteren in een positieve beoordeling op het gebied van leerlingbegeleiding en passend onderwijs;
- De scores op stellingen die te maken hebben met het bieden van voldoende uitdaging voor een optimale ontwikkeling van ieder kind zijn gestegen met tenminste 0.5 punt t.o.v. de vorige meting (januari 2020);
- Uit periodiek overleg met externen (waaronder ouders) en het samenwerkingsverband blijkt dat de VSZ de leerlingbegeleiding en -ondersteuning zo optimaal mogelijk aanbiedt/vormgeeft.

3.6 Samenwerking

De VSZ kent een intensieve samenwerking met ouders die past bij de uitgangspunten van de vrijeschool. Elke klas heeft een klassenraad van enkele ouders, zij zijn extra betrokken bij de klas en zorgen ervoor dat er hulp is bij allerlei activiteiten. De leerkracht heeft regelmatig overleg met de klassenraad. Daarnaast zijn er jaarlijks verschillende contactmomenten waar ouders op de hoogte worden gebracht van de ontwikkeling van hun kind(eren) en de activiteiten in de klas. Ook worden er informatieve ouderavonden georganiseerd rondom een specifiek thema. Voor leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte werkt de school samen met ouders, het samenwerkingsverband en externe partners.

Bij zij-instroom van leerlingen heeft de VSZ altijd contact met de school van herkomst. Bij tussentijds vertrek van leerlingen en aan het einde van de schoolperiode informeert de VSZ de vervolgschool over de ontwikkeling van de leerlingen.

De school werkt samen met de voor- en naschoolse voorzieningen van het Kindcentrum VSZ (Peuterspeelzaal Madelief en BSO de Buitenkans).

Om het vrijeschoolonderwijs in Zeeland te versterken wordt samengewerkt met CSW Bestevaër vrijeschool, die voortgezet vrijeschoolonderwijs aanbiedt voor klas 7 t/m 9 (brugklas t/m klas 3).

Op bestuurlijk niveau participeert de VSZ in diverse overlegorganen zoals het Zeeuws bestuurdersoverleg voor het primair onderwijs (CPOZ), het overleg met het voortgezet onderwijs op Walcheren (PO-VO), het samenwerkingsverband Kind op 1 (algemeen bestuur), de Opleidingsschool Zuid-West (opleiden in de school), het TaalExpertiseCentrum (TEC, algemeen bestuur) en het regionaal overleg met onderwijs en gemeenten op Walcheren (REA).

Doelen en ambities

- De school heeft de ambitie om de samenwerking met het Kindcentrum VSZ (peuterspeelzaal Madelief en BSO de Buitenkans) te intensiveren richting een Integraal KindCentrum (IKC), om vanuit overleg en samenwerking onderwijs en opvoeding in een doorgaande leer- en ontwikkelingslijn te realiseren;
- In samenwerking met CSW Bestevaër vrijeschool realiseert de VSZ sterk en toekomstbestendig vrijeschoolonderwijs in Zeeland.

Wanneer zijn de doelen bereikt?

- In de loop van 2022 wordt duidelijk op welke manier en onder welke voorwaarden het IKC gestalte kan krijgen;
- Aan het einde van schooljaar 2021-2022 is duidelijk op welke manier de VSZ en CSW Bestevaër vrijeschool kunnen en moeten samenwerken om sterk en toekomstbestendig vrijeschoolonderwijs in Zeeland te kunnen blijven bieden.

3.7 Toetsing en afsluiting

Tijdens de schoolperiode maken leerlingen toetsen. Dit zijn methode-gebonden toetsen, toetsen van het LVS (Cito) en eigen toetsen die passen bij het periodeonderwijs. De Citotoetsen worden afgenomen in de daarvoor bestemde periodes, halverwege het jaar de M(idden) toetsen en aan het einde van het jaar de E(ind)toetsen. De Citotoetsen meten de voortgang van leerlingen op het gebied van taal, rekenen en begrijpend lezen. De resultaten van deze toetsen worden vastgelegd in het digitale systeem ParnasSys en zijn onderdeel van de oudergesprekken. In de kleuterbouw worden geen toetsen afgenomen.

De leerlingen van de vijfde klas maken aan het einde van het jaar de entreetoets en krijgen een voorlopig advies voor het VO. Dit voorlopig advies is gebaseerd op de Citotoetsen van voorgaande schooljaren en de bevindingen van de leerkracht m.b.t. werkhouding, motivatie en concentratie van de leerling. Het definitieve schooladvies wordt gegeven in de zesde klas (februari), in april maken de leerlingen dan de verplichte eindtoets voor het basisonderwijs, op de VSZ is dit de IEP-toets.

Doelen en ambities

- Er is een gezamenlijke visie het behalen van de referentieniveaus, passend bij de uitgangspunten van het vrijeschoolonderwijs op de VSZ;
- Alle leerkrachten van klas 1 t/m 6 formuleren twee keer per jaar streefdoelen voor rekenen, taal en lezen.

Wanneer zijn de doelen bereikt?

- De resultaten van taal en lezen liggen tenminste op het landelijk gemiddelde;
- De resultaten van rekenen blijven ten minste op het behaalde niveau, zoals bereikt na de implementatie van het rekenplan (2017-2018).
- Het percentage leerlingen van de zesde klas dat het fundamentele niveau (1F) heeft behaald ligt ruim boven de signaleringswaarde van de inspectie en op of boven het gemiddelde van scholen met een vergelijkbare schoolweging;
- Het percentage leerlingen van de zesde klas dat het streefniveau (1S/2F) heeft behaald ligt ruim boven de signaleringswaarde van de inspectie en op of boven het gemiddelde van scholen met een vergelijkbare schoolweging.

4. Personeelsbeleid

Het personeelsbeleid van de VSZ richt zich op het welbevinden en de ontwikkeling van alle medewerkers. Deze ontwikkeling is gekoppeld aan 'de bedoeling' van de school, namelijk vrijeschoolonderwijs bieden aan kinderen van 4 t/m 12 jaar.

In dit hoofdstuk wordt nader ingegaan op de maatregelen uit het personeelsbeleid die bijdragen aan het ontwikkelen en uitvoeren van het onderwijskundig beleid zoals beschreven in hoofdstuk 2.

4.1 Bevoegd, bekwaam en duurzaam inzetbaar personeel

Kenmerkend voor het vrijeschoolonderwijs is, dat het iedere dag opnieuw vormgegeven wordt door de leerkracht, in samenwerking met de kinderen. Dit vraagt om voortdurende scholing en structurele verdieping in de achtergronden van het vrijeschoolonderwijs en het bijbehorend pedagogisch-didactisch handelen. De VSZ vindt het belangrijk dat leerkrachten vanuit de kennis van de achtergronden van het vrijeschoolonderwijs ruimte krijgen om op eigen wijze de inhoud van de lessen vorm te geven. Naast een passende onderwijsbevoegdheid vraagt de VSZ dan ook van alle (nieuwe) medewerkers dat zij bekend zijn met en werken vanuit de antroposofische grondslag van de school, dan wel dat zij bereid zijn zich daarin (bij) te scholen.

In de ontwikkelgesprekken met de leidinggevende komt het pedagogisch-didactisch handelen aan de orde, de verbinding met de vrijeschool achtergronden en de eigen bijdrage aan de (vrije)schoolontwikkeling. Daarnaast is er ruimte om in te gaan op de persoonlijke ontwikkeling en specifieke wensen van alle medewerkers om zo tot een (meer) levensfasebewust personeelsbeleid te komen dat zich richt op duurzame inzetbaarheid van het personeel.

4.1.1 Schoolleiding

De schoolleiding wordt gevormd door de directeur-bestuurder van de school en bestaat daarmee uit één persoon. De schoolleiding richt zich vooral op personeelszorg, een goede communicatie met en tussen alle geledingen en het adequaat organiseren van de gang van

zaken op school. De schoolleiding is daarnaast verantwoordelijk voor het totale beleid op de gebieden onderwijs, personeel, kwaliteit, huisvesting en financiën.

De schoolleiding geeft adaptief leiding, dat betekent dat ze daar waar nodig rekening houdt met verschillen tussen medewerkers. De schoolleider is ingeschreven in het schoolleidersregister.

4.2 Ontwikkeling professionele cultuur

Voor de kwaliteit van het onderwijs en de school is het van belang dat medewerkers, naast pedagogisch-didactische kwaliteiten, beschikken over een juiste beroepshouding. In een professionele organisatie werken mensen met elkaar samen op basis van duidelijke afspraken en vanuit een onderzoekende, reflectieve en lerende houding. De volgende vier kernafspraken zijn hiervoor met elkaar gemaakt:

- Ik voel mij medeverantwoordelijk voor de school, de leerlingen en mijn team;
- Ik ben gemotiveerd om mijzelf te ontwikkelen en stel mij onderzoekend, reflectief en lerend op;
- Ik toon eigenaarschap ten aanzien van het onderwijs dat ik geef en ten aanzien van mijzelf (gezondheid, persoonlijke ontwikkeling en collegiaal handelen);
- Ik ben aanspreekbaar op resultaten en het nakomen van afspraken.

Op de VSZ wordt leren en ontwikkelen ook zichtbaar in de studiedagen voor het schoolteam die gedurende het schooljaar worden ingeroosterd en het wekelijkse overlegmoment. Daarnaast wordt van de leerkrachten verwacht dat zij hun (periode)onderwijs iedere dag op eigen wijze vormgeven, hetgeen vraagt om voortdurende studie en reflectie.

4.3 Werkverdeling en taakbeleid

Jaarlijks wordt door de schoolleiding samen met het team het werkverdelingsplan voor het daaropvolgende schooljaar vastgesteld. In het werkverdelingsplan wordt vastgelegd wat er, op basis van het aantal leerlingen/groepen en de ontwikkeldoelen van de VSZ, in het komend schooljaar aan werkzaamheden, activiteiten en taken te verwachten is. Ook de wijze van de verdeling van deze activiteiten over de medewerkers wordt, na bespreking, hierin vastgelegd. Omdat van medewerkers op een vrijeschool verwacht wordt dat zij een groot deel van hun onderwijs zelf ontwikkelen en vormgeven, is in het taakbeleid het aantal uren voor niet lesgebonden-taken (waaronder voorbereidingstijd) relatief hoog in vergelijking met andere basisscholen. Dit betekent dat er verhoudingsgewijs minder tijd overblijft voor algemene schooltaken. Om overbelasting van medewerkers te voorkomen worden hierin jaarlijks bij de werkverdeling opnieuw keuzes gemaakt.

Doelen en ambities

- De VSZ kenmerkt zich als een professionele leergemeenschap met een solide personeelsbeleid dat gericht is op duurzame inzetbaarheid en ontwikkeling van alle medewerkers;
- Medewerkers voldoen aan de bevoegd- en bekwaamheidseisen passend bij hun loopbaan en het vrijeschoolonderwijs;

- Medewerkers zijn tevreden over hun werksituatie;
- Nieuwe medewerkers worden goed ingewerkt, de begeleiding is afgestemd op hun individuele behoefte en ervaring;
- Medewerkers voeren jaarlijks tenminste één ontwikkelgesprek met hun leidinggevende, waarin de persoonlijke en professionele ontwikkeling en het functioneren binnen de klas en de organisatie centraal staan;
- De school hanteert (in ieder geval voor het periodeonderwijs) een kijkwijzer, gebaseerd op een heldere visie op wat de school van het pedagogisch-didactisch handelen van medewerkers verwacht.

Wanneer zijn de doelen bereikt?

- De kernafspraken zijn leidend en zichtbaar in het handelen van alle medewerkers;
- Medewerkers werken planmatig aan hun bekwaamheidsdossier waarin de gegevens m.b.t. de persoonlijke ontwikkeling zijn opgenomen, waardoor de professionele ontwikkeling zichtbaar wordt;
- Uit tevredenheidsonderzoeken en overleg blijkt dat medewerkers tevreden zijn; er zijn heldere communicatielijnen, besluiten worden op transparante wijze genomen worden en wederzijdse verwachtingen (van elkaar, ouders en samenwerkingspartners) zijn duidelijk;
- De directeur en de intern begeleider gaan jaarlijks minimaal twee keer bij alle leerkrachten op klassenbezoek.

5. Kwaliteitsbeleid

In dit hoofdstuk wordt de stand van zaken beschreven op het gebied van kwaliteitszorg, kwaliteitscultuur en de wijze waarop het bestuur hierover de dialoog aangaat met en verantwoording aflegt aan diverse betrokken partijen.

5.1 Kwaliteitszorg

In 2019 beoordeelde de inspectie de kwaliteitszorg op de VSZ als onvoldoende⁸. De school heeft in de navolgende periode succesvol gewerkt aan diverse aspecten van kwaliteitszorg, hetgeen blijkt uit de rapportage van het herstelonderzoek van november 2021:

*Het bestuur heeft de tekortkomingen die in oktober 2019 geconstateerd zijn, weggewerkt. Er is een strategisch beleid geformuleerd met een visie en uitgangspunten. Ook heeft het bestuur een stelsel van kwaliteitszorg ingericht om cyclisch te kunnen evalueren of de school minimaal aan de basiskwaliteit voldoet.*⁹

5.2 Kwaliteitscultuur

Uit gesprekken met leerkrachten en ouders blijkt dat er een cultuur heerst van vertrouwen, waarin zowel de structuur en de cultuur een voldoende voedingsbodem vormen voor kwaliteit en professionaliteit¹⁰. De in 2020 ingezette ontwikkeling naar een raad van

⁸ Inspectierapport, januari 2020

⁹ Inspectierapport herstelonderzoek, november 2021

¹⁰ Inspectierapport, januari 2020

toezichtmodel met een (uitvoerend) directeur-bestuurder krijgt steeds meer vorm en draagt bij aan duidelijkheid in rollen, taken en verantwoordelijkheden.

Alle betrokkenen in en om de school (bestuur, raad van toezicht, medewerkers en ouders) hebben behoefte aan een duidelijke koers en willen daar graag in gezamenlijkheid een bijdrage aan leveren. Naar verwachting zal de verdere implementatie van de nieuwe bestuursstructuur en de daardoor veranderende cultuur zorgen voor een breed draagvlak voor toekomstige ontwikkelingen.

Het bestuur zorgt voor bekwaam en bevoegd personeel op de VSZ en maakt mogelijk dat het personeel haar bekwaamheid onderhoudt en de juiste bevoegdheid behaalt waar dat nog niet het geval is.

5.3 Verantwoording en dialoog

Het bestuur verantwoordt zich jaarlijks door middel van het bestuursverslag en de jaarrekening. Beide documenten, verenigd in het jaarverslag, worden na goedkeuring gepubliceerd op de website van de VSZ. De inspectie beoordeelde in 2019 het jaarverslag als te summier met een eenzijdig hoog financieel gehalte. Ook de schoolgids was op de kwaliteitsaspecten van het onderwijs te weinig concreet.

Uit het herstelonderzoek van november 2021 blijkt dat het bestuur ook hierin een verbeterslag heeft gemaakt:

Het bestuur heeft zowel in het jaarverslag als in de schoolgids nu meer informatie opgenomen over onderwijskundige doelen en resultaten. Hiermee verantwoordt het bestuur zich beter aan alle belanghebbenden.¹¹

In de voorbije jaren was de medezeggenschapsraad te weinig in positie om te functioneren als actieve 'tegenspraak' van het bestuur. De samenstelling van de MR is regelmatig gewijzigd. De nieuwe leden hebben met het bestuur afgesproken dat zij op basis van een duidelijk jaarplan tijdig in positie willen komen om een actieve rol te spelen in de beleidsvorming.

Doelen en ambities

- Het directeur-bestuurder heeft een visie op kwaliteit, heeft daarvoor ambities en doelen opgesteld en stuurt op het behalen daarvan;
- De directeur-bestuurder realiseert samen de intern begeleider en het team de doelen voor kwaliteit, bevordert een kwaliteitscultuur, zorgt voor randvoorwaarden en stuurt, waar nodig, bij;
- De directeur-bestuurder evalueert en analyseert systematisch of de doelen gerealiseerd worden en verantwoordt zich hierover. Waar nodig wordt het beleid bijgesteld, waarbij interne en externe belanghebbenden betrokken worden in een goed functionerende dialoog;
- De medezeggenschap is adequaat geregeld, binnen de schoolgemeenschap is bekend waarvoor en op welke wijze MR-leden benaderd kunnen worden;
- Bestuur, raad van toezicht en medezeggenschapsraad werken (gezamenlijk) aan verbetering van hun professionaliteit;

¹¹ Inspectierapport herstelonderzoek, november 2021

- Professionele en persoonlijke ontwikkeling is een vast onderdeel van het jaarlijkse ontwikkelgesprek van de medewerker met de leidinggevende.

Wanneer zijn de doelen bereikt?

- Er is een schoolplan/strategisch beleidsplan voor de periode van vier jaar, dit wordt tweejaarlijks geëvalueerd en, waar nodig, herzien;
- Er wordt jaarlijks een jaarplan opgesteld, als afgeleide van het schoolplan. Dit wordt na een half jaar besproken en geëvalueerd in het team;
- Het jaarverslag is beleidsrijk en voldoet aan de gestelde eisen;
- De Schoolgids voldoet aan de gestelde eisen;
- De (leer)opbrengsten zijn volgens verwachting, er wordt zichtbaar en merkbaar cyclisch gewerkt;
- Overleg van bestuur met raad van toezicht en medezeggenschapsraad vindt op professionele wijze plaats: georganiseerd, gestructureerd en inhoudelijk relevant;
- Het oordeel over de kwaliteit van het onderwijs op de VSZ van bestuur, raad van toezicht, ouders en leerlingen, externe audit, zelfevaluaties en de inspectie komt met elkaar overeen en is positief.

6. Financieel beleid

De VSZ voert een solide financieel beleid, waarbij de middelen besteed worden aan het doel waar ze voor bedoeld zijn: onderwijs. De inspectie beoordeelt het financieel beheer als 'voldoende', omdat zowel de financiële continuïteit als de rechtmatigheid in orde zijn.

De school verzorgt een breed onderwijsaanbod dat voor een klein deel wordt bekostigd uit een ouderbijdrage. Deze ouderbijdrage is vrijwillig. Uit de ouderbijdrage worden activiteiten/lessen en materialen bekostigd die voor alle leerlingen beschikbaar zijn. Dit zijn activiteiten of materialen die de meerwaarde van het vrijeschoolonderwijs laten zien. Het niet betalen van ouderbijdrage heeft, conform de nieuwe wetgeving uit 2021, geen gevolgen voor individuele leerlingen in het onderwijsaanbod.

Jaarlijks wordt een richtbedrag per leerling vastgesteld, de hoogte van dit bedrag en de bestedingsdoelen komt het bestuur overeen met de oudergeleding van de medezeggenschapsraad.

De VSZ heeft de afgelopen jaren flink geïnvesteerd in extra personele middelen in de vorm van het inzetten van onderwijsassistenten. Ook heeft er nieuw- en verbouw plaatsgevonden en is een directeur-bestuurder aangesteld die conform de geldende CAO (bestuurders PO) is ingeschaald. Deze maatregelen hebben in 2020 een begrotingstekort opgeleverd.

In verband met de coronacrisis zijn voor de schooljaren 21/22 en 22/23 extra middelen beschikbaar gesteld om in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs te werken aan herstel en verbetering van het onderwijs. Tegelijkertijd valt vanaf 2023 de vereenvoudiging bekostiging voor het PO te verwachten, alsmede de transformatie van het meerjarenonderhoudsplan naar een nieuwe werkwijze m.b.t. de voorziening groot onderhoud. Deze zaken worden conform de wet- en regelgeving verwerkt in de begroting en verantwoord in het jaarverslag.

7. Huisvesting

De VSZ is gehuisvest in een schoolgebouw van ruim 40 jaar oud. Het gebouw is sfeervol en passend bij de visie van het vrijeschoolonderwijs. In 2018 en 2019 is het gebouw uitgebreid met een aantal spreekkamers, een directiekamer en twee lokalen voor de peutergroepen van Madelief (het Paviljoen). Gezien de leeftijd van het gebouw is regelmatige inspectie en onderhoud noodzakelijk. Het gebouw wordt geheel omgeven door een schoolplein dat in 2020 grotendeels opnieuw is ingericht met behulp van subsidie (gemeente/IVN) voor een Groen Schoolplein.

De school ligt aan de buitenrand van een woonwijk met een ongunstige verkeerssituatie (doodlopende straat, weinig parkeergelegenheid). Er zijn regelmatig klachten van buurtbewoners over het rij- en parkeergedrag van ouders die hun kinderen komen brengen en halen. Om die reden hebben de recente uitbreidingen van het gebouw geleid tot talloze bezwaren van omwonenden. In samenwerking met de gemeente zijn er aanpassingen gedaan en afspraken gemaakt.

Gedurende de coronacrisis zijn alle ingangen van het schoolplein gebruikt om de ouders gelegenheid te geven om voldoende afstand te houden. De buurt heeft dit noodzakelijkerwijs aanvaard, maar het heeft de relatie tussen de school en de buurt geen goed gedaan. De relatie met de buurt blijft daarmee een aandachtspunt.

De coronacrisis heeft het thema gezonde luchtkwaliteit en ventilatie op scholen meer dan ooit op de kaart gezet. Het meerjarenonderhoudsplan is hier voor 2022 voor een deel op aangepast, gezien de leeftijd van het gebouw en de algehele staat waarin het verkeert is een complete aanpassing in korte tijd niet haalbaar.

Tenslotte is duurzaamheid een steeds belangrijker thema, ook bij schoolgebouwen. De VSZ streeft ernaar om het gebouw waar mogelijk en haalbaar zo veel mogelijk te verduurzamen. Dit echter altijd in relatie tot de leeftijd van het gebouw en de staat waarin het gebouw verkeert.